

ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดปัตตานี

**Factors Affecting Organizational Commitment of Community Health Workers
in Changwat Pattani**

ศุภวุฒิ กาศสุวรรณ

Supawut Kansuwon

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Education Thesis in Community Development Education

Prince of Songkla University

2544

เลขหมู่ RA776	ด74	2544
Bib Key	218350	

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ระดับตำบลในจังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน	นายศุภวุฒิ กาฬสุวรรณ
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
ปีการศึกษา	2544

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจิตใจ ปัจจัยการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดปัตตานี 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดปัตตานี ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจิตใจ และปัจจัยการทำงาน 4) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดปัตตานี โดยมีตัวแปรอิสระที่ศึกษา คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ได้แก่ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การมุ่งอนาคต เจตคติต่อองค์การ ปัจจัยจิตใจ ได้แก่ โอกาสก้าวหน้าในงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ปัจจัยการทำงาน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ส่วนตัวแปรตาม คือ ความผูกพันต่อองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดปัตตานี จำนวน 206 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน จำแนกตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .7031 - .9388 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer Plus) เพื่อหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดปัตตานี มีระดับความผูกพันต่อองค์การอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ตัวแปรเจตคติต่อองค์กร มีความสัมพันธ์เชิงนิมิตในระดัปลานกลางกับความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การมุ่งอนาคตของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดปัตตานี มีความสัมพันธ์เชิงนิเสธในระดัปลานต่ำกับความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอายุและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร

ด้านปัจจัยเชิงใจ ตัวแปรโอกาสก้าวหน้าในงาน และการได้รับการยอมรับนับถือ มีความสัมพันธ์เชิงนิมิตในระดัปลานกลางกับความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านปัจจัยการทำงาน ตัวแปรการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์เชิงนิมิตในระดัปลานกลางกับความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ การได้รับการยอมรับนับถือ(Reco) การมีส่วนร่วมในการบริหาร(Admi) เจตคติต่อองค์กร(Atti) และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน(Rela) สามารถพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์กรของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดปัตตานี ได้ร้อยละ 47.6 ได้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ดังนี้
สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .466 + .295 (\text{Reco}) + .125 (\text{Admi}) + .158 (\text{Atti}) + .248 (\text{Rela})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_{y} = .329 (\text{Reco}) + .161 (\text{Admi}) + .185 (\text{Atti}) + .205 (\text{Rela})$$

จากผลการวิจัยนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด วิทยาลัยการสาธารณสุข ควรมีการดำเนินการในด้านๆ เช่น การสัมมนา ฝึกอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในเรื่อง การได้รับการยอมรับนับถือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เจตคติต่อองค์กร และ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ การปฏิบัติตัวที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน มีเจตคติที่ดีต่อองค์กรเพิ่มพูนความสัมพันธ์ที่ดีกันระหว่างบุคลากรในองค์กรอันจะส่งผลให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล มีความผูกพันต่อองค์กรเพิ่มมากขึ้นเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

Thesis Title Factors Affecting Organizational Commitment of
Community Health Workers in Changwat Pattani

Author Mr. Supawut Kansuwon

Major Program Community Development Education

Academic Year 2001

Abstract

The objectives of this research were: 1) to investigate the level of organizational commitment of community health workers in Changwat Pattani, 2) to investigate the relationships between personal factors, motivation factors and working factors and their organizational commitment, 3) to study the factors—personal, motivation, and working--affecting their organizational commitment, 4) to gather suggestions about organizational commitment promotion. The independent variables studied were community health workers' personal factors including age, tenure of performance, future orientation, and attitude to the organization; their motivation factors including opportunity for career advancement and recognition; and their working factors including participation in administration, relationship between supervisor and peer. The dependent variable was the community health workers' organizational commitment.

The subjects of this study were 206 community health workers in Changwat Pattani selected by district by the proportional stratified random sampling. The instrument for data collection was a questionnaire constructed by the researcher of which the reliability was between .7031 - .9388. The analysis was performed by SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/ Personal Computer Plus) to obtain frequencies, percentages, arithmetic means, standard deviations, Pearson's simple correlation coefficients and stepwise multiple regression.

The findings were as follows:

1. The organizational commitment of the community health workers in Changwat Pattani was high.

2. For personal factors, the attitude to organization variable was positively related at the moderate level to their organizational commitment at the .01 level of significance. Their future orientation was negatively related at a low level to it at .05, while age and tenure of performance were not related to their organizational commitment.

For motivation factors, the opportunity for career advancement and the recognition were significantly and positively related at a moderate level to their commitment at .01.

For working factors, the participation in administration and relationship between supervisor and peer were significantly and positively related at a moderate level to their commitment at .01.

3. The factors affecting organizational commitment: recognition, participation in administration, attitude to organization, and relationship between supervisor and peer, were able to predict 47.6 % of the organizational commitment of the community health workers in Changwat Pattani, as shown in the following regression equations:

Raw-Score Regression Equation:

$$Y' = .466 + .295 (\text{Reco}) + .125 (\text{Admi}) + .158 (\text{Atti}) + .248 (\text{Rela})$$

Standard-Score Regression Equation:

$$Z'_y = .329 (\text{Reco}) + .161 (\text{Admi}) + .185 (\text{Atti}) + .205 (\text{Rela})$$

From the findings, offices such as the Ministry of Public Health, Provincial Public Health Offices and colleges of public health whose concern was health staff development should arrange seminars or operational training in recognition, participation in administration, attitude to organization and relationship between supervisor and peer, for community health workers to improve their knowledge, understanding and awareness about their role and responsibility, suitable work habit and positive attitude to organization, that enhance better relationship among staff. As a result, the community health workers will have better organizational commitment that, in turns, benefits people very highly.